

Urticaria

begrijpen en aanpakken

Wat is urticaria?

5

URTICARIA

Zijn er verschillende soorten urticaria?

6

VORMEN

Welk mechanisme speelt een rol bij het ontwikkelen van urticaria?

8

MECHANISME

Wat zijn de gevolgen van urticaria op de levenskwaliteit?

10

DAGELIJKS
LEVEN

De diagnose, een echt speurwerk?

12

DIAGNOSE

Welke behandeling voor mijn urticaria?

14

BEHANDELING

Wat is de oorzaak van urticaria?

18

OORZAKEN

Conclusie: kom in actie en zeg nee tegen urticaria

22

CONCLUSIE

De wekelijkse activiteitscore van urticaria (UAS7)

24

UAS7

Inleiding

Als u deze brochure leest, betekent dit dat u last heeft van urticaria of netelroos en op zoek bent naar een beter begrip van uw ziekte.

Hoewel urticaria een van de meest voorkomende huidziekten is, is het een gevarieerde en complexe ziekte¹. Aan de hand van deze brochure zult u de verschillende types urticaria en de mechanismen ontdekken die aan de basis liggen van de verschillende symptomen. U zult begrijpen hoe urticaria wordt gediagnosticeerd en waarom het belangrijk is om de uitlokkende factoren bij chronische urticaria te identificeren. Het stellen van deze diagnose zal gebeuren met de hulp van een arts die u zal begeleiden en samen met u de meest optimale behandeling zal zoeken.

Met dank aan Prof. Dr. Lapeere van het UZ Gent, Prof. Dr. Tennstedt van de Cliniques Universitaires St. Luc en Prof. Dr. Koch van de Hôpitaux Robert Schuman in Luxemburg voor hun vriendelijke hulp.

Wat is urticaria ?

Urticaria komt van het Latijnse *Urtica* (netel) en *urere* (branden). De meest gekende vorm is acute contacturticaria die kortstondig optreedt, bijvoorbeeld na het aanraken van netels.

Urticaria wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van de volgende symptomen¹:

- **bultjes**: licht gezwollen rode plekken, soms urticariële letsels of papels genoemd.
- **jeuk** (ook wel pruritus genoemd)
- **en soms een angio-oedeem**: onderhuidse zwelling aan de ogen of de mond die zeer pijnlijk kan zijn.

De ernst van de urticaria wordt beoordeeld op basis van deze verschillende symptomen. Urticaria kan aanhouden of terugkeren. Ongeveer 20% van de bevolking zal één keer in zijn leven een uitbraak van urticaria kennen.

Goed om te weten²:

urticaria veroorzaakt geen littekens!

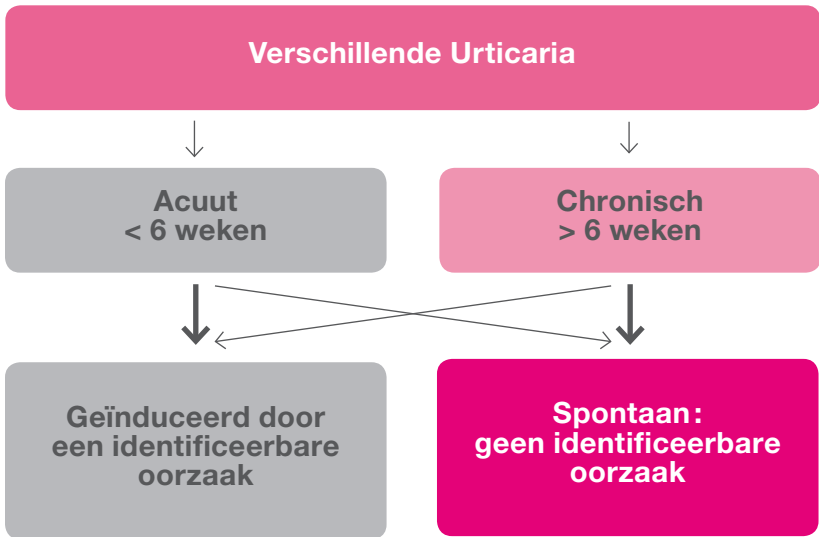

1. Maurer *et al.* Allergy 2011; 66: 317-330

2. Deacock SJ *et al.* Clinical and Experimental Immunology 2008; 153: 151-161

Zijn er verschillende soorten urticaria ?

Er zijn verschillende types urticaria in functie van de duur, de evolutie en de veroorzakende factoren.

Acute urticaria verschijnt plotseling en verdwijnt spontaan na een paar dagen of weken

20% van de bevolking zal één keer in zijn leven een uitbraak van urticaria kennen¹.

Acute urticaria wordt gewoonlijk geïnduceerd door een identificeerbare factor (brandnetels, infectie, voedsel, medicijnen,...).

Chronische urticaria duurt tenminste zes weken.

Chronische spontane urticaria (ook wel idiopathische genoemd) is de meest voorkomende vorm. Het begrip “spontaan” verwijst naar het plotselinge ontstaan van symptomen zonder identificeerbare externe oorzaak.

Hoewel alle leeftijdsgroepen kunnen worden getroffen, komt chronische spontane urticaria meer voor bij de 20-40-jarigen en twee keer meer bij vrouwen dan bij mannen.

De incidentie van chronische urticaria bij kinderen is zeer laag. Acute urticaria is de meest aangetroffen vorm bij kinderen.

2/3 van de chronische urticaria zijn spontane chronische urticaria zonder externe identificeerbare oorzaak².

Chronische urticaria is geen allergie².

Welk mechanisme speelt een rol bij het ontwikkelen van urticaria?

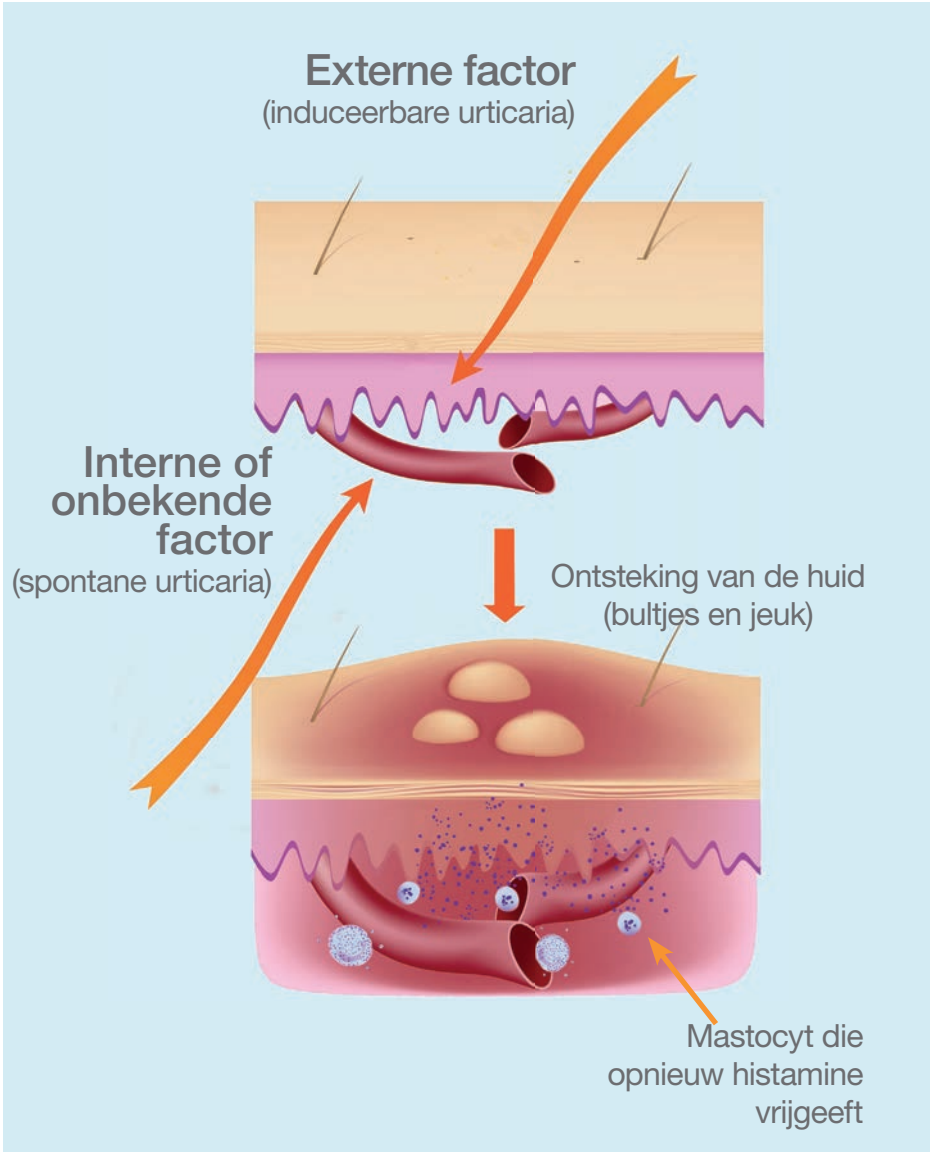
Bij patiënten die lijden aan urticaria, worden de mastocyten overmatig geactiveerd. Dit veroorzaakt een onnodige ontstekingsreactie samen met de kenmerkende symptomen van urticaria¹.

In ons lichaam vervullen de mastocyten zowat de rol van “grenspolitie”. Deze cellen van het immuunsysteem bevinden zich vooral op plaatsen waar het lichaam in direct contact komt met de omgeving en dus meer in het bijzonder ter hoogte van de huid maar ook in de slijmvliezen van het maag-darmkanaal en de luchtwegen.

1. Bij urticaria gaan externe of nog niet met het lichaam geïdentificeerde prikkels (uitlokkende factoren) de mastocyten activeren.
2. De mastocyten geven chemische stoffen vrij, zoals histamine, die verantwoordelijk zijn voor jeuk (pruritus).
3. De bloedvaten gaan uitzetten. Zwelling en roodheid verschijnen op verschillende plaatsen op de huid.
4. De zenuwvezels worden geprikkeld. Ze vervoeren het pijnsignaal en de jeuk. De mastocyten worden gereactiveerd. Er ontstaat een vicieuze cirkel.

(Zie pagina 18 voor meer informatie over de uitlokkende factoren van urticaria)

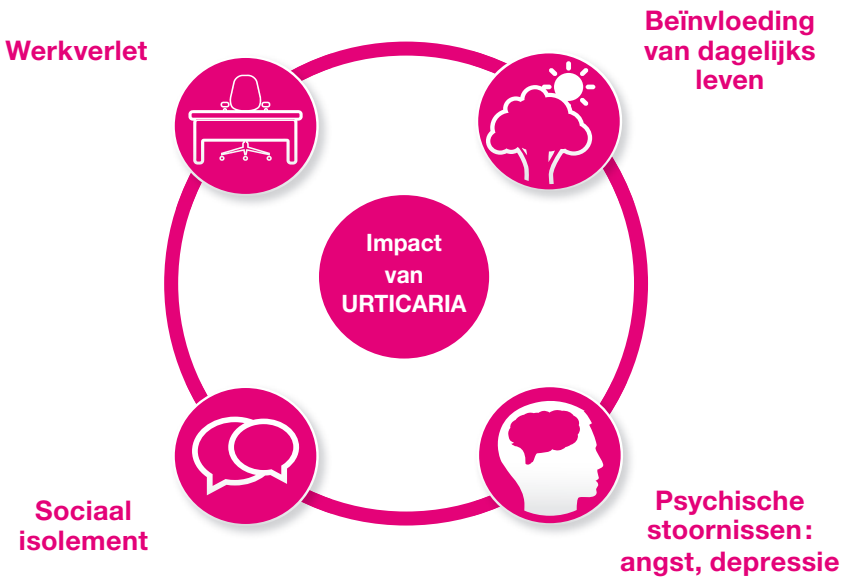

Wat zijn de gevolgen van urticaria op de levenskwaliteit ?

De urticariële letsels en het eventueel samengaan­de angio-oedeem veroorzaken enerzijds veranderingen van de huid. De jeuk gaat anderzijds slaap- en concentratiestoornissen veroorzaken die een gevoel opwekken van verlies van controle over het eigen leven. Lijden aan urticaria is vervelend en kan lichamelijke

en geestelijke gevolgen hebben. De levenskwaliteit kan ernstig worden verstoord^{1,2}.

Bij chronische spontane urticaria veroorzaakt de onvoorspelbaarheid van het optreden van de aanvallen een bijkomende stress.

« Toen ik ongeveer 20 jaar was, heb ik een eerste aanval van urticaria gehad. Die heeft meer dan drie maanden geduurd. Vervolgens kwamen door de jaren heen de crisissen steeds maar vaker voor. Ik wist nooit wanneer het zou opkomen. Ik was zeer zenuwachtig. Wanneer ik een crisis had, jeukte het zeer erg vooral 's

nachts. Ik sliep dus slecht. Ik zag er niet uit. **Ik durfde niet meer buiten komen.** Ik keek met angst uit naar de naderende vakanties en de uitstapjes naar het strand. Uiteindelijk begon ik meer en meer uitstapjes met vrienden te weigeren. Het was dus zelfs niet de moeite eraan te denken een vriendje te hebben.

Deze ziekte, die niet zo erg lijkt, heeft me uiteindelijk totaal geïsoleerd. Ik moest werk gaan zoeken, maar ik verloor volledig mijn zelfvertrouwen.

Gelukkig werd ik door een zeer dynamische dermatoloog behandeld.

Ik heb ook de gelegenheid gehad om andere patiënten zoals ik te ontmoeten. » **Katrien**

De diagnose, een echt speurwerk?

Is het belangrijk om de uitlokkende factoren van urticaria te identificeren?

Het zoeken naar de uitlokkende factoren maakt integraal deel uit van de behandeling. Deze diagnose moet aan een specialist worden toevertrouwd, die de duur, intensiteit en frequentie van de urticaria zal analyseren¹.

De onderzoeken zijn verschillend volgens de vorm van urticaria. Bloedanalyses, het opsporen van een gelijktijdige ziekte of infectie, allergietesten en/of fysische testen (reactie van de huid op koude, warmte, inspanning, ...) worden uitgevoerd indien nodig. Uw arts kan u ook vragen om uw dieet aan te passen of een aantal van uw geneesmiddelen te vervangen¹.

« Het opsporen van de oorzaken van mijn chronische urticaria was een echt speurwerk. Ik heb eerst een ganse reeks vragen van mijn arts beantwoord. Daarna heeft hij mij gevraagd een dagboek bij te houden om te zien wanneer ik urticaria-crisissen kreeg, hoe lang deze duurden en of er een relatie was met mijn dagelijkse activiteiten, mijn voeding, mijn stresstoestand ... Ik heb er uiteindelijk plezier aan gehad om het dagboek in te vullen. Ik werd me meer bewust van mijn dagen. Nadien heb ik deze informatie naar mijn arts gebracht en hij heeft me andere, meer uitgebreide testen laten afleggen. Met deze informatie kon de arts besluiten

dat er **in mijn geval geen externe veroorzakende factoren waren**. Ik lijd aan chronische spontane urticaria. Het is niet makkelijk en het duurt

reeds meerdere jaren. Onlangs **heeft mijn arts me opnieuw hoop gegeven**, leve de terugkeer naar het normale leven. » **Lydia**

Welke behandeling voor mijn urticaria?

De diagnostiek en de behandeling zijn afgestemd op het type urticaria.

De behandeling bestaat uit het volgende:

1. Het elimineren van de uitlokkende factor wanneer deze gekend is, is de eerste maatregel van elke behandeling voor urticaria¹. Verschillende strategieën kunnen hiervoor samen met de arts worden uitgewerkt. U vindt hierover advies in het hoofdstuk “uitlokkende factoren” vanaf pagina 18 van deze brochure.

2. Behandeling met geneesmiddelen

De antihistaminica

De belangrijkste therapeutische mogelijkheid bestaat uit antihistaminica die meestal eenmaal per dag worden ingenomen¹. Deze geneesmiddelen zijn dezelfde als deze die gebruikt worden voor de behandeling van hooikoorts.

De antihistaminica van de 2de generatie (de meest recente) worden courant gebruikt. De oudere antihis-

taminica hebben de neiging om slaperigheid te veroorzaken, wees dus voorzichtig als u met de auto rijdt. Deze medicijnen kunnen in bepaalde gevallen voorgeschreven worden.

De netelroos zal bij een groot aantal patiënten verbeteren na een paar weken behandeling met antihistaminica. Als dit niet werkt, kan uw arts u voorstellen om uw antihistaminicum door een ander te vervangen².

In sommige gevallen kan de dagelijkse dosis onvoldoende zijn om de symptomen te doen verdwijnen en kan uw arts aanbevelen om de dosis te verhogen of eventueel 2 verschillende antihistaminica te combineren².

Dit zal uiteraard eerst met uw arts worden besproken, want er kunnen contra-indicaties of interacties tussen geneesmiddelen zijn die een verhoging van de dosis van het antihistaminicum kunnen verhinderen.

Bij één patiënt op de 4 met chronische urticaria, zijn antihistaminica niet voldoende om de symptomen te verlichten. In dergelijk geval kan uw dermatoloog u een bijkomend geneesmiddel voorschrijven in combinatie met uw antihistaminicum¹.

Andere behandelingen in combinatie met antihistaminica.

Deze geneesmiddelen zijn immuносuppressiva, antileukotriënen of een biologische anti-IgE-behandeling, die voortaan wordt terugbetaald onder bepaalde voorwaarden².

Bij de behandeling van urticaria, die onvoldoende reageren op antihistaminica, kunnen sommige van deze geneesmiddelen toch een zekere werkzaamheid hebben, maar een regelmatige follow-up vereisen.

Bij bijzonder sterke aanvallen kunnen orale corticosteroïden worden voorgeschreven, maar voor niet langer dan 10 dagen. Men moet zich ervan

bewust zijn dat repetitief en langdurig gebruik van corticosteroïden niet is aanbevolen, gezien de bijwerkingen die kunnen optreden. Crèmes op basis van corticosteroïden zijn niet doeltreffend bij de behandeling van urticaria².

3. Blijf ondanks deze tegenslag toch van het leven genieten.

De medicamenteuze behandeling van chronische urticaria kan ondanks alles ontoereikend zijn. Patiënten blijven met hun symptomen van urticaria verder leven en lijden elke dag. Voor hen is de steun van familie en vrienden, en zelfs psychologische hulp essentieel³.

Een andere bevinding is dat stress en angst vaak voorkomen bij patiënten met urticaria⁴.

1. Staevska *et al.* J Allergy Clin Immunol 2010;125:676-682

2. Zuberbier *et al.* Allergy 2014; 69: 868-887

3. Ozkan *et al.* Ann Allergy Asthma Immunol. 2007;99:29-33

4. Maurer *et al.* Allergy 2011; 66: 317-330

Zoals we weten kan stress een verergerende factor zijn van urticaria. Stress heeft schadelijke effecten zowel op het mentale als op het fysieke welzijn van de mens. Het belang van stressbelasting en de gevolgen ervan op de gezondheid, is zeer individueel en verschilt van de ene persoon tot de andere¹.

Lichamelijke en geestelijke ontspanning

Verschillende methoden laten toe om lichaam en geest optimaal te ontspannen¹⁻⁴. Het volstaat onder-

meer wanneer men thuis komt, zich gedurende een half uurtje te ontspannen of naar zachte muziek te luisteren. Een wandeling in de frisse lucht en lichamelijke beweging (fietsen, wandelen) helpen ook om stress te bestrijden en hebben een positieve invloed op het geestelijk welzijn. Geniet ook van de ontspanningsactiviteiten waarop u wordt uitgenodigd en aarzel niet om uw familie en vrienden bij u thuis uit te nodigen.

We maken een fundamenteel onderscheid tussen lichamelijke en psychische (geestelijke) ontspanningstechnieken. Onder lichamelijke ontspanningstechnieken vinden we de **Jacobson progressieve ontspanning van de spieren, yoga, tai chi of qi gong**. Het doel van deze technieken is het bewerken van de spieren en de ademhaling. Om de geest te ontspannen, moet men mentale technieken gebruiken. De mens is zo heel goed in staat om zijn geest te kalmeren door zich te concentreren op een rustig verhaal of beeld. Mentale ontspanning leidt automatisch tot lichamelijke ontspanning. De methoden die hiervoor gebruikt worden zijn bijvoorbeeld **visualisatie-oefeningen, autogene training, ontspanningsoefeningen of meditatie**.

Wat is de oorzaak van urticaria?

DE OORZAKEN VAN ACUTE URTICARIA (urticaria van korte duur)

Er zijn vele oorzaken die kunnen leiden tot acute urticaria¹:

- Contact met bepaalde urticaria-veroorzakende stoffen
- Bepaalde geneesmiddelen
- Een voedingsmiddel
- Een infectie

Contact met bepaalde urticaria-veroorzakende stoffen^{2,3}

Deze vorm van urticaria wordt contact-urticaria genoemd. Dit wordt gekenmerkt door het optreden van tijdelijke urticariële letsels enkel na contact van de huid met bepaalde stoffen. Deze letsels blijven meestal beperkt tot de plaats van het contact. Daarom laat de vorm van het letsel (drukvlak) soms toe om de uitlokkende factor te identificeren. Contacturticaria kan ook van allergische oorsprong zijn, bijvoorbeeld in contact met bepaalde voedingsmiddelen, cosmetica of latex (handschoenen). Meestal is het niet-allergische reactie, te wijten aan een contact met brandnetels, processierupsen met brandharen of kwallen.

Bepaalde geneesmiddelen²

Geneesmiddelenurticaria ontstaat bij het nemen van een geneesmiddel. Het kan gaan over antibiotica, anti-inflammatoire middelen, analgetica. Wees echter voorzichtig, neem nooit zelf de beslissing om met een geneesmiddel te stoppen zonder er met uw arts over te spreken.

Voedsel

Urticaria ten gevolge van voedsel is de meest voorkomende vorm. Eender welk voedingsmiddel of ingrediënt in de samenstelling ervan, kan urticaria veroorzaken. Dit kan gaan van fruit tot een groente, granen, eieren, zuivelproducten, noten zoals amandelen of walnoten, een zoete drank, vlees, schaaldieren, vis of zelfs een specerij.

Urticaria die vrij snel (binnen het uur na inname van de voeding) ontstaat, kan een teken zijn van voedselallergie. Het is niet altijd gemakkelijk om de bron van urticaria te vinden wanneer zij door voedsel wordt veroorzaakt, en het duurt meestal een tijdje voordat men de dader kan vinden, tenzij het iets is dat we zelden eten.

Een infectie¹

Urticaria kan secundair zijn aan een infectie door parasieten, virussen of bacteriën zoals *Helicobacter pylori* die soms betrokken is bij het ontstaan van maagzweren.

Het onderzoek kan ook bemoeilijkt worden door het feit dat urticaria pas optreedt na het groeperen van verschillende oorzaken, bijvoorbeeld een infectie tergelijktijd met de inname van geneesmiddelen.

INDUCEERBARE CHRONISCHE URTICARIA

De fysische factoren:

Chronische urticaria die door externe fysische of andere factoren (warmte, koude, licht, krabben, verhoging van de lichaamstemperatuur) geïnduceerd kan worden, onderscheidt zich van de zogenaamde spontane chronische urticaria die op spontane wijze verschijnt en die niet door externe factoren kan worden geïnduceerd.

Koude^{1,2}

Koude urticaria is een van de meest voorkomende vormen van fysische urticaria en wordt niet alleen waargenomen in koude klimaten, maar ook in onze streken en zelfs in de tropen. Naast lage temperaturen, kan een relatief grote temperatuurdaling inderdaad ook leiden tot de symptomen. De huid en de slijmvliezen reageren binnen enkele minuten na contact met koude lucht, koude vloeistoffen of koude objecten, met de verschijning van jeuk, roodheid en urticariële letsels. Het gebeurt

soms ook dat de symptomen slechts verschijnen op het ogenblik dat de temperatuur terug stijgt. Contact met koude over een groot deel van het lichaam kan urticaria-symptomen veroorzaken over het ganse lichaam, die gepaard kunnen gaan met hoofdpijn, ademhalingsmoeilijkheden, een bloeddrukdaling en zelfs bewustzijnsverlies in de meest ernstige gevallen.

Warmte¹

Een zeer zeldzame vorm van fysische urticaria is warmte-urticaria. Dit veroorzaakt snel jeuk, roodheid en het verschijnen van papels bij een passieve opwarming van de huid. Hete baden, sauna's, warme dranken, kruidige gerechten of zonnebaden zijn typische situaties die tot een aanval van urticaria kunnen leiden. Bij provocatietesten wordt de arm ondergedompeld in een warm bad.

Dermografisme¹

In deze veel voorkomende vorm van urticaria worden de huidletsels binnen de paar minuten uitgelokt door druk en wrijving op de huid. Er verschijnt een witachtige uitslag met duidelijke contouren omringd door een gebied met roodheid en erg jeukend, in de nabijheid van de plaats waar werd gekrabbd.

Druk¹

Het dragen van een rugzak kan met enige vertraging het ontstaan van dit verschijnsel veroorzaken. Het mechanisme waardoor de wrijving op de huid de afgifte van histamine stimuleert, is nog niet met zekerheid gekend.

Licht^{1,2}

Bij urticaria door lichtovergevoeligheid verschijnen de kenmerkende papels en jeuk onder invloed van licht, en meer in het bijzonder door zonlicht. Daarom wordt urticaria door lichtovergevoeligheid in het dagelijkse taalgebruik vaak zonneallergie genoemd. Het kan soms secundair zijn aan een andere ziekte of aan het innemen van bepaalde geneesmiddelen, waaronder antibiotica of stoffen voor extern gebruik zoals zalven die teer bevatten. Het stoppen met het innemen van het betrokken geneesmiddel doet de symptomen in enkele dagen verdwijnen. Men kan ervoor kiezen om zich te beschermen

tegen het zonlicht of om de symptomen te verlichten. Zonnebrandmiddelen met een hoge beschermingsfactor en met breedbandfilters bieden een relatief eenvoudige bescherming tegen de gevolgen van de zon¹.

Verhoging van de lichaamstemperatuur^{1,2,3}

In deze vorm, die cholinerge of inspanningsurticaria wordt genoemd, gaat het verschijnen van de kenmerkende letsels en jeuk gepaard met een verhoogde lichaamstemperatuur. Meestal tijdens het beoefenen van een sport. De symptomen van deze vorm van urticaria onderscheiden zich van de symptomen van andere vormen van urticaria. Het zijn meestal papels met de grootte van een speldenknop, die binnen 2 tot 20 minuten na de verhoging van de lichaamstemperatuur op een rode huid verschijnen en meestal eerst in het bovenste gebied van het lichaam/de nek. Deze papels kunnen echter ook in grootte toenemen en samenkomen om grotere plaques te vormen. De aanvallen worden vaak gevolgd door een periode van 8 tot 24 uur zonder symptomen, te tellen vanaf het begin van de letsels, gedurende dewelke een nieuwe uitbraak onmogelijk is.

CHRONISCHE SPONTANE URTICARIA

Het begrip “spontane” verwijst naar het plotse ontstaan van de symptomen zonder op het eerste gezicht identificeerbare oorzaak en die per definitie externe, induceerbare oorzaken (zie vorige pagina’s) uitsluit.

Wetenschappelijk onderzoek toont een glimp van de mechanismen die aan basis liggen van de opstoten van urticaria. Ooit zal men wellicht de factoren die deze opstoten van urticaria veroorzaken, kunnen identificeren en voorkomen.

Het is belangrijk te onthouden dat chronische spontane urticaria geen allergie is.

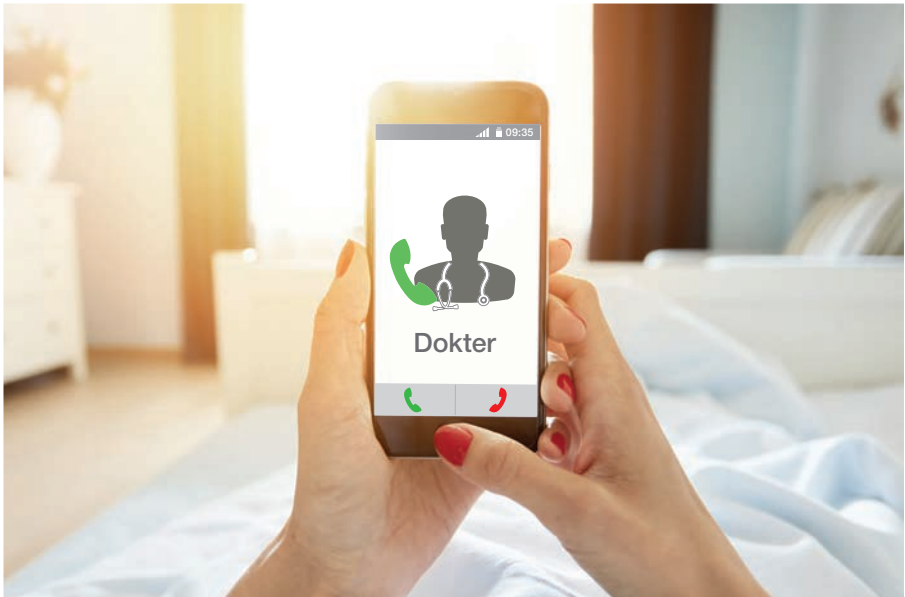
Bij patiënten die lijden aan chronische spontane urticaria, is het therapeutische doel de symptomen onder controle te houden met geneesmiddelen.

Om u in de mogelijkheid te stellen om zelf de evolutie en de symptomen van uw urticaria te evalueren, vindt u een vragenlijst op de pagina’s 24 tot en met 26. Uw antwoorden zullen uw arts helpen om de doeltreffendheid van uw behandeling te beoordelen.

Kom in actie en zeg nee tegen urticaria

Er bestaan verschillende soorten urticaria en er zijn verschillende onderliggende oorzaken, die zich kunnen associëren. Het is soms uiterst moeilijk om de oorzaak van urticaria te identificeren. Om met urticaria te kunnen omgaan, is het belangrijk te begrijpen over welke vorm het precies gaat, want de behandeling zal afhangen van de diagnose. Vermijd echter om alleen op onderzoek uit te gaan en om de tips die u op het internet vindt te volgen.

**Er is vooruitgang geboekt in de afgelopen jaren!
Bespreek dit met uw arts of met uw dermatoloog.**

De wekelijkse activiteitscore van urticaria (UAS7)

Als u lijdt aan chronische spontane urticaria, kan u zelf de evolutie van uw ziekte volgen, dankzij de UAS7-vragenlijst.

De informatie die u heeft verzameld, zal nuttig zijn voor uw dokter en zal hem in staat stellen om de evolutie van uw urticaria te beoordelen.

Dagelijkse UAS-score (0 tot 6) = score van de intensiteit van de jeuk + score van het aantal bultjes

Intensiteit van de jeuk (0 tot 3)

0	Geen	« Ik heb nooit jeuk gevoeld, het stoort me helemaal niet »
1	Lichte	« Ik heb het nauwelijks gevoeld, het jeukt enkel van tijd tot tijd »
2	Matige	« Het jeukt en het stoort me echt »
3	Intense	« Ik word gek van de jeuk. Ik zou me de huid kunnen afrukken. Ik slaap sinds dagen niet meer »

+

Aantal bultjes (0 tot 3) per 24u.

0	Geen	
1	Lichte < 20	
2	Matige 20-50	
3	Intense > 50 of grote samenvloeiende vlekken	

De UAS7 is de som van de dagelijkse UAS-scores over 7 dagen.

Elke dag wordt u gevraagd om een score van 0 tot 3 te geven voor het aantal bultjes op uw lichaam en ook een score van 0 tot 3 voor de intensiteit van de jeuk (zie onderstaande tabel). De dagelijkse UAS-score varieert dus van 0 tot 6 en de UAS7-score van 0 tot 42.

Vraag raad aan uw arts.

UAS7-score (wekelijkse)

De som van de dagelijkse UAS van de week (0 tot 42)

DAG	Dagelijkse UAS
Maandag	..... 5 ... (0 tot 6)
Dinsdag	+ ... 3 ... (0 tot 6)
Woensdag	+ ... 6 ... (0 tot 6)
Donderdag	+ ... 4 ... (0 tot 6)
Vrijdag	+ ... 2 ... (0 tot 6)
Zaterdag	+ ... 4 ... (0 tot 6)
Zondag	+ ... 5 ... (0 tot 6)
	= UAS 7 - score
	.. 29 .. (0 tot 42)

Gebruikt u liever uw smartphone?

De **CSU tracker-applicatie** is gratis beschikbaar in de appstore. Het staat te uwer beschikking om uw spontane chronische urticaria op te volgen.

Urticaria - UAS7 Dagboek

Naam Patiënt : .....

Stempel van de arts

Aantal bultjes per 24 u.

0	<20	20-50	>50 of grote samenvloeiende vlekken
			
Score 0 (geen)	1 (mild)	2 (matig)	3 (intens)

Jeuk (pruritus)

	"Ik heb nooit jeuk, het stoort me helemaal niet"	"Ik merk het nauwelijks, alleen af en toe wat jeuk"	"Ik heb meestal jeuk, ik heb er vrij veel last van"	"Die vervelende jeuk maakt me gek, ik zou mijn huid er wel af willen trekken. Ik heb al dagen niet geslapen"
				
Score 0 (geen)	1 (mild)	2 (matig)	3 (intens)	

Datum	Dag	Bultjes Score van 0 tot 3	Jeuk (pruritus) Score van 0 tot 3	Tot. score	Andere symptomen van de ziekte
11/02	1	2	3	5	
12/02	2	1	2	3	
13/02	3	3	3	6	
14/02	4	2	2	4	
15/02	5	1	1	2	
16/02	6	2	2	4	
17/02	7	2	3	5	
	Tot. score	13	16	29	

Fictief voorbeeld ter illustratie om dit dagboek in te vullen

Datum	Dag	Bultjes Score van 0 tot 3	Jeuk (pruritus) Score van 0 tot 3	Tot. score	Andere symptomen van de ziekte
	1				
	2				
	3				
	4				
	5				
	6				
	7				
	Tot. score				

	1				
	2				
	3				
	4				
	5				
	6				
	7				
	Tot. score				

Verantwoordelijke uitgever : Novartis Pharma nv - Medialaan 40 - 1800 Vilvoorde